

РЕЦЕНЗИЯ

от професор доктор на науките Митко Русев Стойков

професор във Военна академия „Георги Стойков Раковски“

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“, Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност“, Научна специалност 05.12.02 “Военно-политически проблеми на сигурността”

на научните трудове на **доцент доктор Венелин Ангелов Георгиев**

представени за участие в обявения от НБУ в ДВ бр. 2 от 08.01.2016 г. конкурс за заемане на академична длъжност “професор” в Област на висшето образование 9. “Сигурност и отбрана”, Професионално направление: 9.1. “Национална сигурност”, Научна специалност: “Организация и управление извън сферата на материалното производство”

Основание: Заповед № **З-РК-210/24.02.2016** г. на Ректора на Нов Български Университет

I. Изследователска (творческа) дейност и резултати на кандидата

1. Оценка на монографичния труд на кандидата

Представеният за рецензия хабилитационен труд на кандидата доцент д-р Венелин Георгиев „Оценяване и управление на риска за сигурността“ е разработен през 2015 г. с общ обем 326 страници. В него са изследвани концепции и модели на управлението на риска в областта на сигурността за да подпомогнат извеждането на подходящи методология и практики за детайлно структуриране процеса на неговото управление. Извършен е анализ на природата и възможността за проява на рискове в ситуации с трудна предвидимост и неопределеност, изведени са научнообосновани възможности за тяхната оценка. Задълбочено са разгледани теоретичните основи на понятието и класификацията на рисковете за сигурността. Представени са подходи и възможности към изследване на рисковете чрез тяхната класификация по определени критерии. Чрез обобщаване на съществуващата концептуализация на природата и същността са изследвани свързаните със сигурността проблематика и влияние на управлението на риска. Последователно са разгледани теоретичните основи, целите, обхвата, основните принципи и процедури за повишаване на ефективността и редуциране на рисковете в самия процес на управление на риска, за да се докаже икономическата целесъобразност от използването на специализирана методика за управление на риска.

В отделна част детайлизирано са представени схеми на процеса на управление на риска, които естествено и логически насочват към потребност от формирането на необходими съвременна политика и експертни структури за тази изключително важна дейност за съвременните организации в сигурността. Акцент е поставен върху необходимостта от целенасочено програмиране и планиране на дейностите, както и от изграждането на специализирани структури, на които да се делегира изпълнението на дейностите за управление на риска в организацията. За целта детайлно е представена и структура на последователността на процеса на управление – теоретично обосновани идентификация, структуриране, анализ и оценка, разработване на стратегии и планиране на противодействието, проследяване и контрол на проявлението на рисковете за сигурността чрез използване на съвременни комуникационно-информационни подходи

както към процеса на управление, така и при извличането и отчитането на поуците за практиката.

В последната част на монографията са представени практически аспекти за унификация на процеса на управление на риска, чието прилагане може да бъде използвано за повишаване на ефективността както на процеса на управление, така и на качеството на крайните продукти. Акцентирано е върху значението на стандартизацията, на измеренията на поносимостта на определени рискове за организациите в сигурността. Детайлно са разгледани научни и практико-приложни инструменти на специализирана методология за оценка и управление на риска в сигурността, включително е обърнато достатъчно внимание върху зависимостта и разнообразието на рисковете, свързани с проявлението им в различни области на управлението на сигурността.

Представеният от кандидата хабилитационен труд е сполучлив опит за достатъчно всеобхватно научно изследване на историческите основи и съвременни практики на концептуализацията на управлението на риска за сигурността в организациите. Монографията следва да бъде оценена по същество като самостоятелен принос на автора за обогатяване и систематизиране на знанието и практиката на управлението на риска, който може да бъде използван и за научноприложно обогатяване на методологията на научните изследвания, и за разширяване на практиката на обучението и тренинга в областта на управление на риска за сигурността.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации

Съдържанието и актуалността на останалите представени за рецензиране трудове (студии -7, статии – 22, доклади 12, общо – 41, от които на чужд език 14) позволяват извод, че кандидатът притежава задълбочени научни познания и утвърдени научноприложни умения, които прилага при изследване и популяризиране на проблемите в областта на националната сигурност.

Разработването на специализиран учебник за обучение по магистърска специалност в НБУ - „Киберсигурност и мениджмънт“ е отговор на актуална потребност за осигуряване на учебния процес в областта на управлението на специфични области на

съвременната сигурност. Целта на труда е предоставяне на знание и изграждане у обучаемите на специализирани умения за управление на киберсигурността в информационното общество. С учебника авторът си поставя задача да формира неделимо отношение на обучаемите към управлението на сигурността и бизнеса в организациите на съвременното общество. За целта той използва похвати за сравнение на теорията и практиката на общия мениджмънт на организациите и специфичното управление на дигиталната сигурност, базирани на общи принципи и подходи. Обхванати са различни области на моделиране на управленско поведение в кибер-домейна на функциониране на организациите в съвременното общество – изграждане на специализирана експертиза, структуриране на управленски екипи, управление на киберсигурността при предоставянето на финансови, технологични, свързани с управлението на персонала, с обмена и споделянето на информация услуги за потребителите. Съдържанието и възможностите за приложение позволяват положителна оценка на усилията на кандидата за подпомагане изграждането на специализирана експертиза и умения управленски за управление на киберсигурността в съвременните организации.

Заедно с насочеността на част от публикациите в областта на киберсигурността, доцент Георгиев разделя предоставените за рецензиране публикации и в други области на националната сигурност. Част от публикациите от представения списък представляват анализ на икономически аспекти на управлението на системата за сигурност и отбрана, друга част са свързани с непосредственото управление на сигурността и отбраната. Те отразяват критична гледна точка и отношението на автора към злободневни проблеми на сигурността като: програмното управление на ресурсите за отбрана; процеса на аквизиция на способностите; контрола и ефективното управление на разходите за отбрана; прилагането на инструментариума на съюзни инициативи за по-добри приоритизиране, специализация, международно сътрудничество с цел повишаване ефективността на изграждането и използването на способности; подходи към съвременното управление чрез балансирана система от показатели, защита на инфраструктурата; енергийната сигурност; планиране на способностите и стратегическо планиране на отбраната, като механизми за нарастване на прозрачността и предвидимостта на поведението на сектора за сигурност.

Обобщен поглед към публикациите показва, че трудолюбието, постоянството и старанието на доцент д-р Венелин Георгиев следва да бъдат оценени достойно като личен принос за подпомагане научното разкриване на съвременни проблеми, подпомагане обогатяването на знанието, на концептуализацията и на практиката на управлението на различни аспекти на сигурността и отбраната.

3. Цитиране от други автори

Прегледът на източниците на представената от кандидата Справка за цитиранията потвърждава разкриването общо на 23 цитирания. В 15 от тях цитиранията от други автори. Броят и анализът на цитиранията са показателни за сравнително доброто познаване на трудовете и публикациите на кандидата от експертите и авторите в сектора за сигурност.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката

Кандидатът е участвал в 12 научни и изследователски проекти в периода 2010 – 2015 г., от които международни 3, национални 4 и в изследователски и академични организации 5. Проектите са свързани с изследване на способности за планиране и изграждане на способности на системата за отбрана, управление на извънредни ситуации, изграждане на административен капацитет, развитие на човешките ресурси, изследване и оценка на риска и сигурността. Участието му покрива изискванията за участие в конкурса.

Доцент Георгиев разполага с изследователска програма за периода 2015 – 2018 г.

II. Учебна и преподавателска дейност на кандидата

1. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул, осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти

Справката за аудиторна и извън аудиторна заетост на доцент Георгиев в периода 2013 – 2015 г. показва, че тя е сравнително висока (270 часа или 150% аудиторна заетост и

183 часа или 313% извън аудиторна заетост). Аудиторните курсове се провеждат с използване на интерактивни средства за повишаване на ефективността и качеството на учебния процес. Заедно с извън аудиторните форми на заетост на кандидата, те са представени със съответната административна документация, публикувана в електронния каталог на програмите на НБУ. Резултатите от академичната дейност на доцент Георгиев са високи, включително с изнасянето на лекции, популяризиране на знания и практически умения в Армения, Босна и Херцеговина, Индонезия, Молдова, Сърбия.

Доцент Георгиев целенасочено работи за обучението на студенти, стажанти и докторанти чрез провеждане на консултации, научно ръководство и рецензиране на дипломни работи. Той е научен ръководител на разработването на три бакалавърски и две магистърски тези от завършващи студенти, както и на разработването на дисертациите на двама докторанти, един в редовна докторантура и един в свободна докторантура.

2. Работа със студенти по програмата „Еразъм“

Знанието на английски език позволява на доцент Георгиев бъдещо участие в обучението на студенти по програма „Еразъм“.

3. Оценки от анкетите на студентите

Справката на Центъра за качество и оценяване на НБУ показва, че съгласно анкетите на студентите, оценката на обучаемите за качеството на преподавателската дейност на доцент д-р Венелин Георгиев е висока.

III. Административна и обществена дейност

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ

Доцент д-р Венелин Георгиев участва активно като консултант в Програмния съвет на департамента Национална и международна сигурност, както и в съвета на департамента.

2. Обществена активност

Съгласно данните от предоставената справка, обществената активност на кандидата е много разнообразна. Тя включва: организиране и участие в семинари; участие в научни журита; рецензиране на проекти и разработки; организиране и участие в международни и национални конференции и семинари; участие в комисии за държавни изпити; участие в комисии за защита на бакалавърски и магистърски тези; участие в акредитацията на професионално направление; участие в обучения на държавната администрация; членство в научни и професионални организации.

IV. Лични впечатления от кандидата

Впечатленията ми за кандидата доцент д-р Венелин Ангелов Георгиев са формирани от участието в съвместни научни форуми в областта на отбраната и националната сигурност. Не притежавам непосредствени впечатления от преподавателската дейност на доцент Георгиев, но отзивите на колеги за неговата преподавателска и педагогическа дейност са добри. Личните ми впечатления за научната и научноприложната дейност на кандидата също са добри: неговата дейност се характеризира със задълбоченост, системност и последователност, впечатляват неговите научни целенасоченост, трудолюбие, постоянна ангажираност и отговорност.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Прегледът на предоставените за рецензия материали и личните ми впечатления от дейността на доцент д-р Венелин Георгиев позволяват отправяне на следната препоръка без да се омаловажава значимостта на приносите от хабилитационния труд на кандидата. Всеобхватността на управленските процеси в система за национална сигурност и възможността за асоцииране на проявата и управлението на всички рискове за сигурността в нейната дейност с изследването на кандидата предполагат предварително дефиниране на няколко ограничения при подготовката на хабилитационния труд „Оценяване и управление на риска за сигурността“. Като такива биха могли да се дефинират ограничаване на изследването върху оценката и управлението на риска в административните управленски дейности на организационните структури, с което биха се избегнали възможностите за интерпретации за всеобхватност и разпростиране на изследването на първо място върху абсолютно всички дейности на системата са

национална сигурност и на второ - върху специфични дейности, като например оценката и управлението на риска при планирането и провеждане на различни видове операции от специализираните структури на системата за сигурност.

VI. Заключение

Детайлното запознаване с научната, научноприложната и преподавателската дейност на кандидата показва, че:

- доцент д-р Венелин Ангелов Георгиев притежава много добра професионална квалификация, експертни знания и умения в предметната област, в която работи;
- Оценката на приносите от публикациите, изследванията и преподавателската дейност е отлична атестация на готовността за неговото академично израстване като учен, експерт и преподавател;
- Количеството и качеството на рецензираните трудове и преподавателската дейност на кандидата съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „професор”.

Заключенията за качествата на научните, научноприложните приноси и за дейността на кандидата позволяват поставянето на висока положителна оценка, поради което убедено гласувам за избора и назначаването на доцент доктор Венелин Ангелов Георгиев на академичната длъжност „професор”, в областта на висшето образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление: 9.1. Национална сигурност, научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство.

професор д.н.: _____ **(Митко Стойков)**

10.04.2016 г.